

A NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAMOK PEDAGÓGUSOKRA ÉS DIÁKOKRA GYAKOROLT HATÁSAI

LIPPAI EDIT - MAJER ANNA - VERÉB SZILVIA-
KALOCSAI JANKA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Vizsgálat a nevelési-oktatási programok esetében

- Cél: A NOP egyes elemei milyen hatással vannak a fejlesztésbe bevont tanulók, tanulócsoportok fejlődésére, valamint a pedagógusok attitűdjeire.
- Előzetes és utólagos mérés** a diákok körében (program előtti helyzetet és a program utáni helyzetet is figyelembe vevő módszer kontrollcsoport bevonásával).
- Pedagógusok körében: **kérdőíves felvétel** a program elején (várakozások, attitűdök felmérése), felvétel a program végén (attitűdbeli változások, hatások felmérése)

Az alprojekt munkacsoportjai

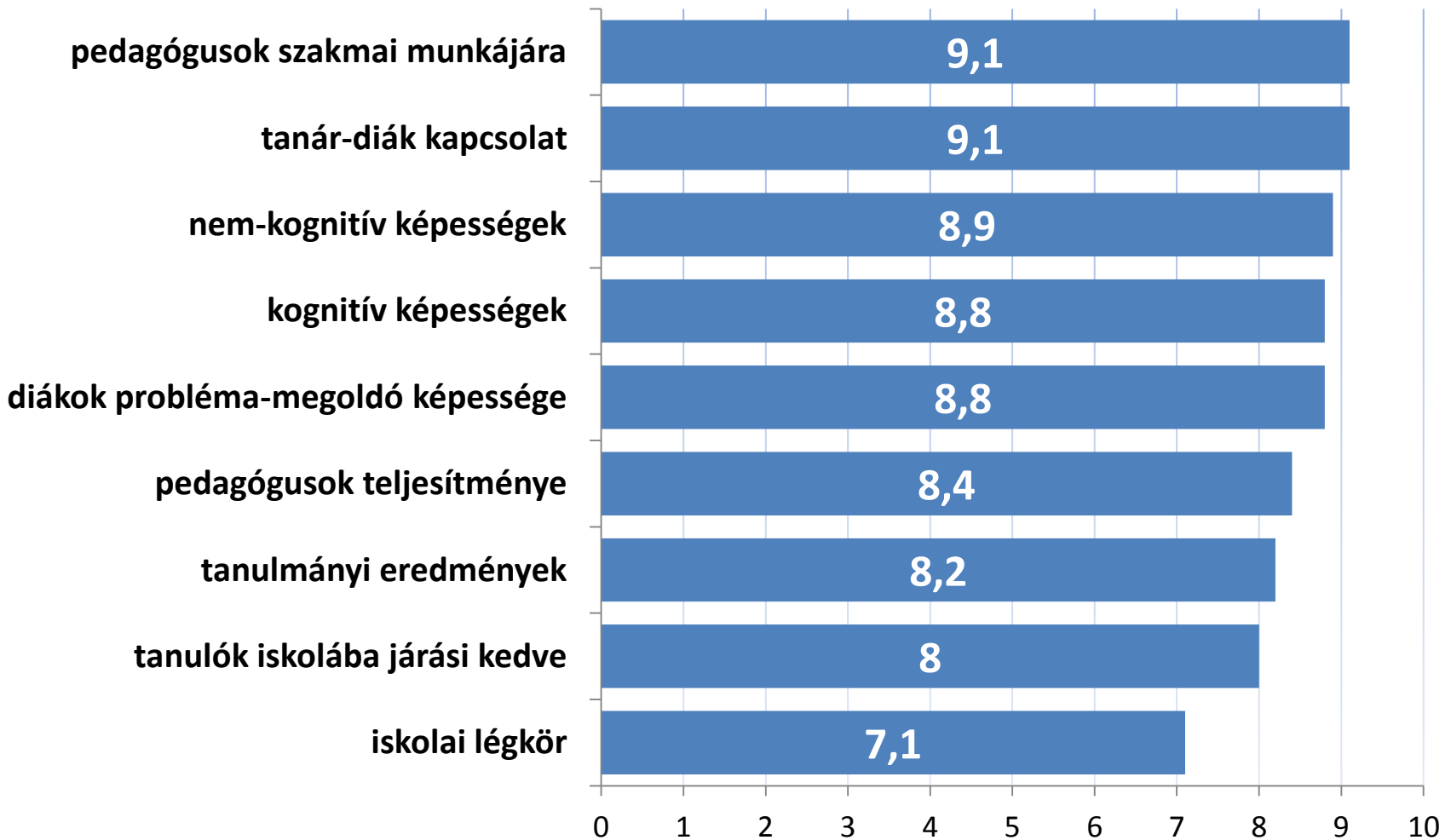
- **Komplex művészet**
(Kalocsai Janka)
- **Ökoiskola**
(Veréb Szilvia)
- **Természettudomány**
(Majer Anna)
- Gyakorlati élet
- Alsó tagozat
- Felzárkóztatás (felső tagozat)
- Jó gyakorlatok

Komplex művészeti nevelés: Kérdőíves felvételek elemszáma, vizsgálati dimenziók

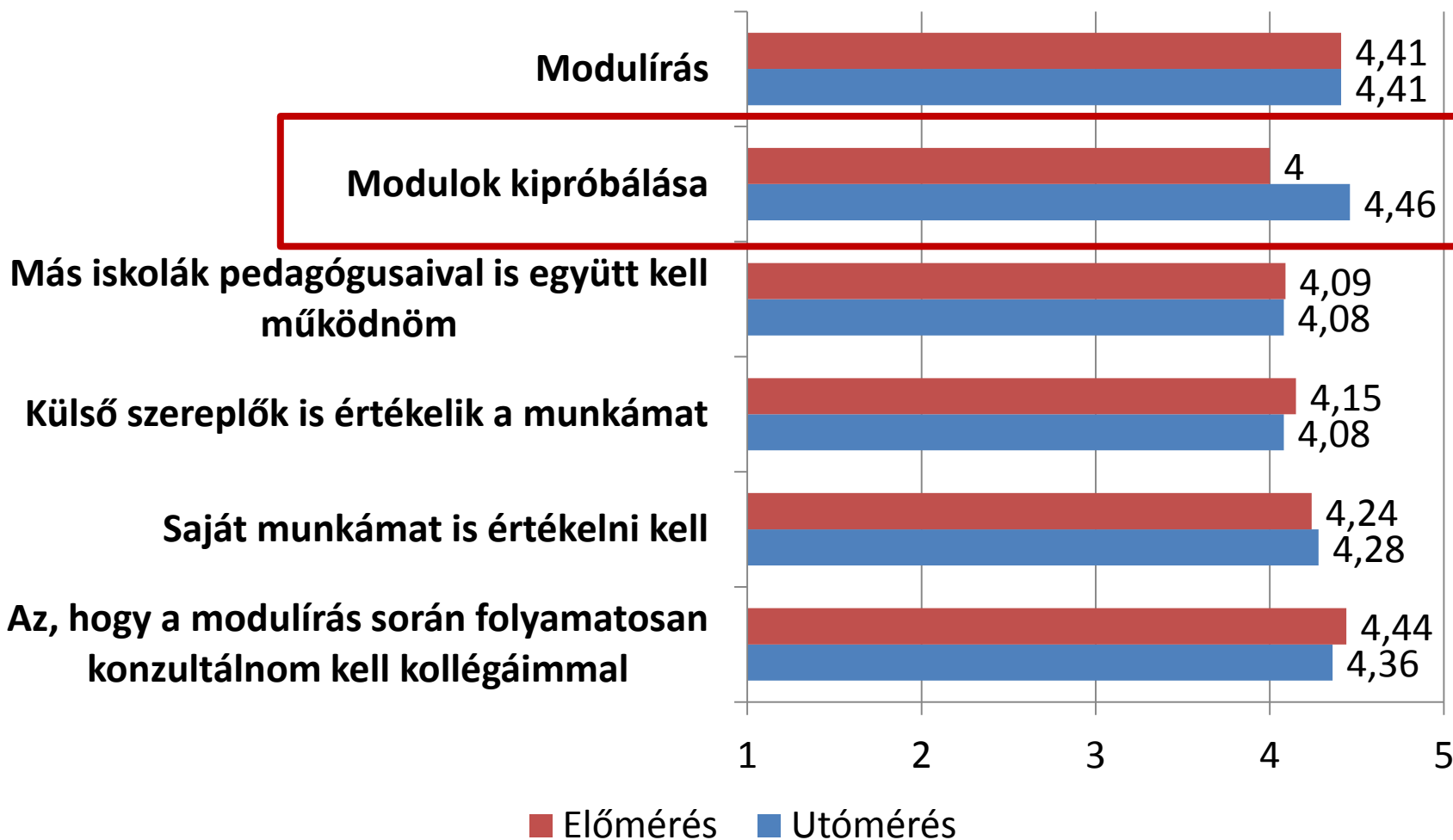

- 39 programban részt vett pedagógus (főleg nyitott kérdések az alacsony elemszám miatt)
- 390 diák a kísérleti és 398 diák a kontroll csoportban
- Diákok körében 4 dimenzióban vártunk változást:
  - Szociális képességek
  - Énkép
  - Tanulási motiváció
  - Empátia

A komplex művészeti nevelés, mint pedagógiai módszer milyen hatással volt az alábbi tényezőkre (0-10 skála, pedagógusok)

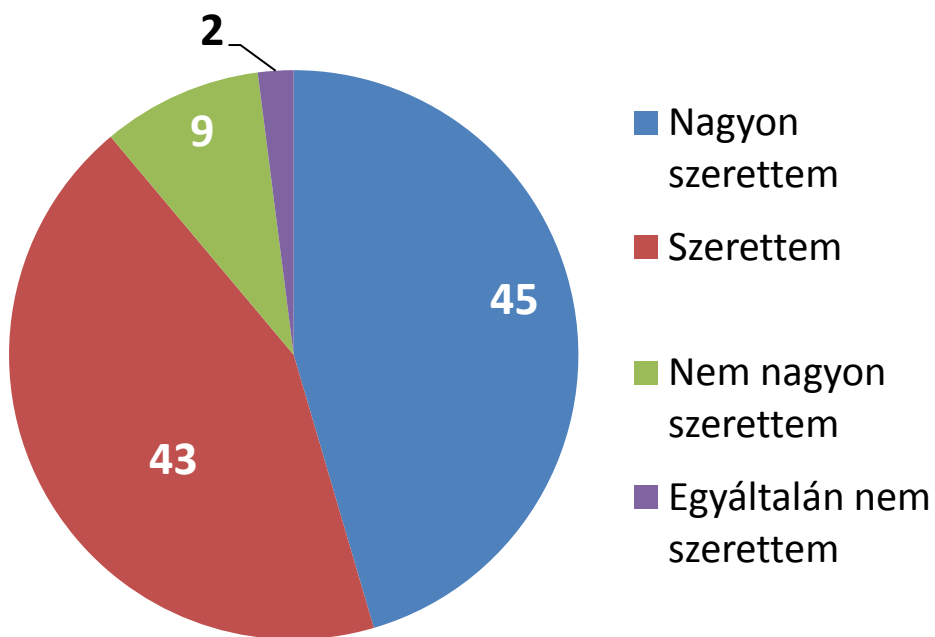
Milyen hatással lesznek/milyen hatással voltak az alábbi tényezők pedagógiai munkájára? (átlag, pedagógusok)

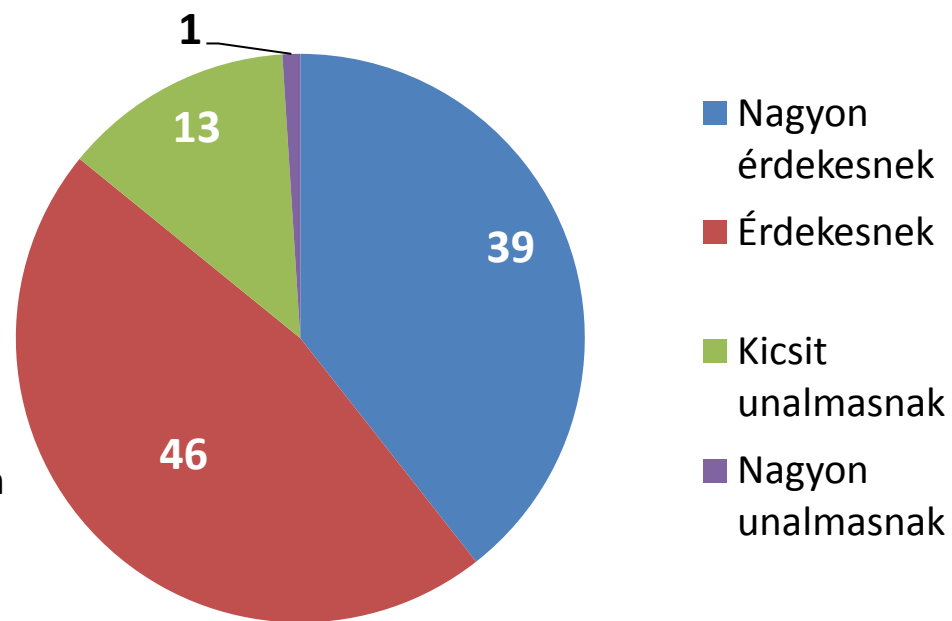
Mennyire szeretted és tartottad érdekesnek a komplex művészeti neveléshez kapcsolódó foglalkozásokat (diákok, kísérleti csoport)

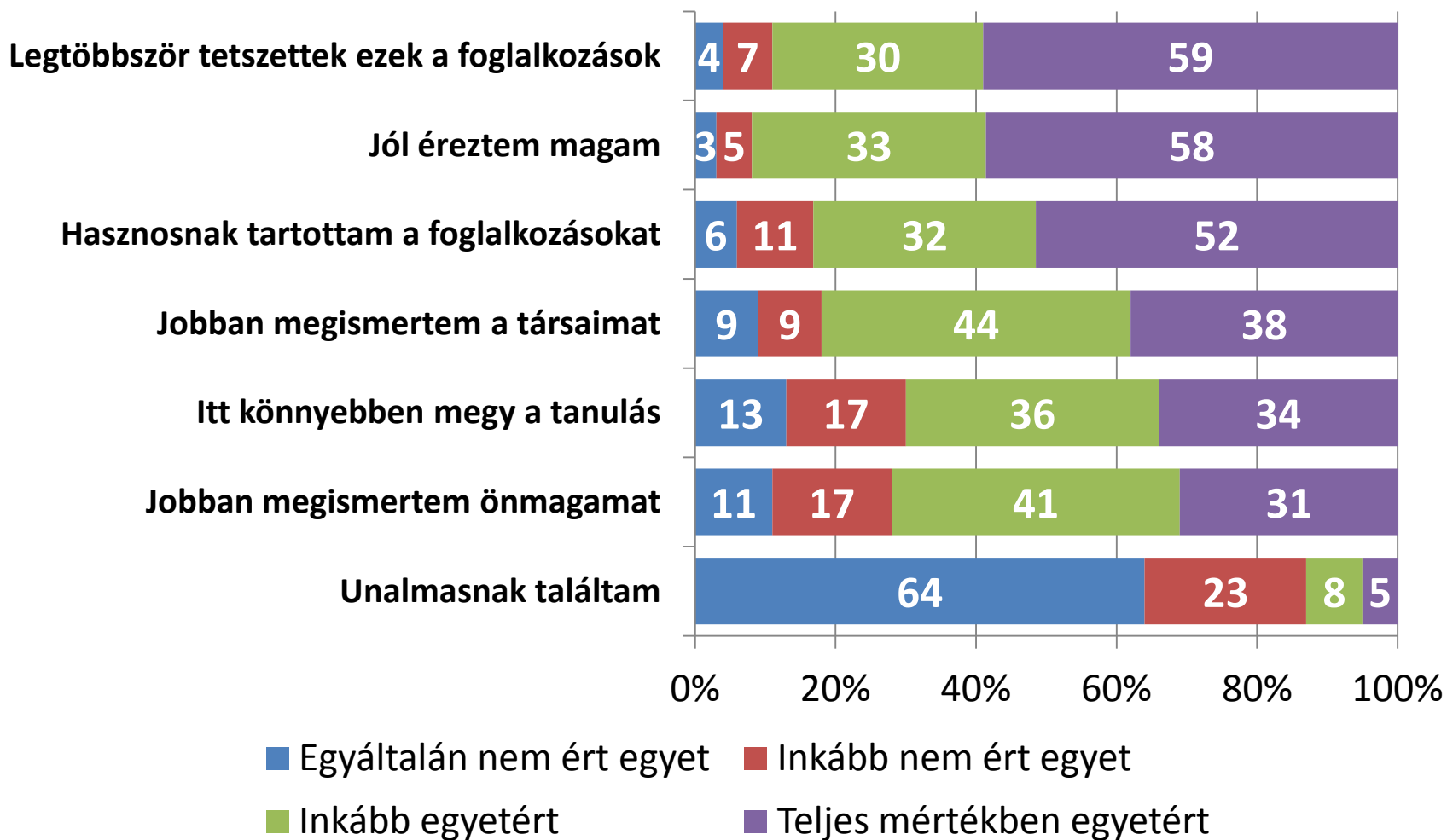
Mennyire szeretted ezeket a foglalkozásokat? (N=423, %)

Mennyire tartottad érdekesnek ezeket a foglalkozásokat? (N=422, %)

A foglalkozásokkal kapcsolatban mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal? (N=423, százalék, diákok)

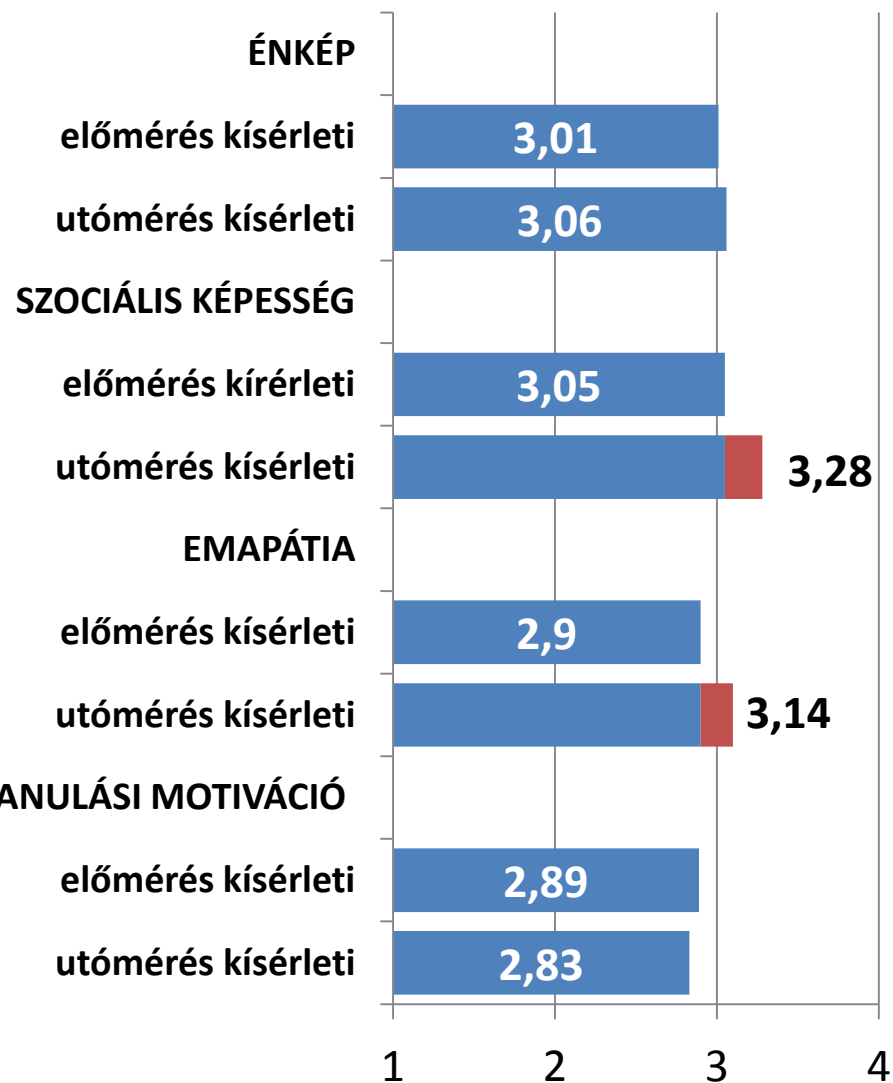

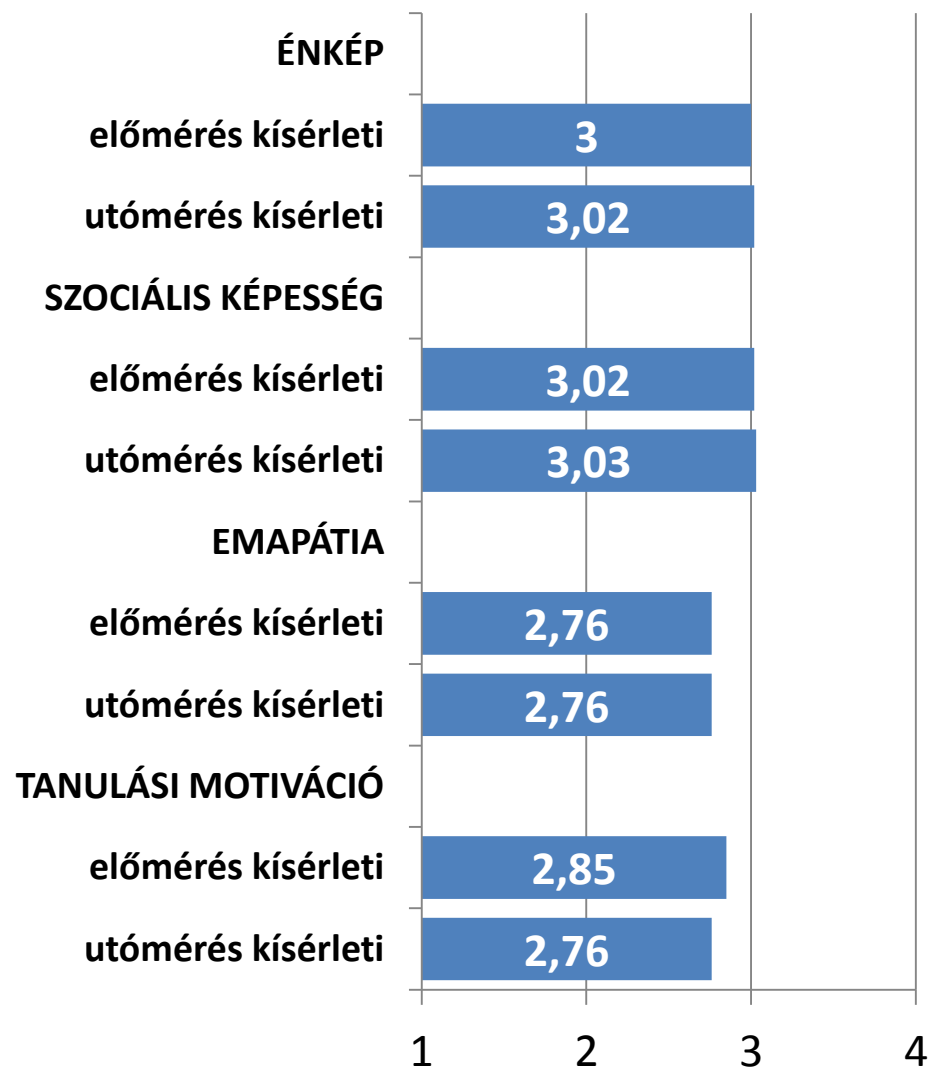
Változások a kísérleti és kontroll csoport között elő- és utólagos mérésnél (N=821, átlag, diákok)

KÍSÉRLETI

KONTROLL

Kik körében volt pozitívabb a komplex művészeti nevelés program fogadtatása? – háttérváltozók

- Nemek szerint nézve szignifikánsan pozitívabb a program megítélése a **lányok** között
- **Fiatalabbak** (3. évfolyam) érdekesebbnek találták a foglalkozásokat, mint a többi évfolyam
- 3. évfolyamos diákok körében **az énkép dimenziójában szignifikáns növekedés** volt tapasztalható a kísérleti csoportban (elő- és utólagos mérés)

Az ökoiskolai nevelési-oktatási program

fenntarthatóságra nevelés, komplex tanulási – tanítási formák, **környezettudatos állampolgársághoz szükséges attitűd**, tolerancia, **empátia**, együttműködés, konfliktuskezelés, **aktív tudásszerzés**, „egész iskolás” megközelítés, **módszertani sokszínűség**, **témaköri sokszínűség**

Kitöltők meghatározása	Beválás-mérés - Kérdőívek	Kitöltők száma (fő)	Összes azonosítható kitöltő (fő)
1-4.osztály	Bemeneti	kísérleti	373
		kontroll	227
	Kimeneti	kísérleti	244
		kontroll	237
5-8. osztály	Bemeneti	kísérleti	286
		kontroll	148
	Kimeneti	kísérleti	226
		kontroll	209
Pedagógusok	Bemeneti		25
	Kimeneti		32

5-8. osztályos tanulók – Skála 1-5 – Átlagos egyetértés állításonként

Állítások sorszám	Állítások	Bemeneti - válaszok átlagos értéke	Kimeneti - válaszok átlagos értéke
1	Az emberiség létszáma közel van ahhoz a határhoz, amennyi embert a Föld el tud tartani.	3,55	3,36
2	Az embereknek joguk van az igényeiknek megfelelően megváltoztatni a természetes környezetüket.	2,52	2,37
3	Ha az emberek beleavatkoznak a természet rendjébe, az katasztrófális következményekkel járhat.	3,97	3,60
4	Az emberi leleményesség majd gondoskodik róla, hogy NE tegyük lakhatatlanná a Földet.	3,21	2,71
5	Az emberek súlyosan kihasználják a természeti környezetet.	3,98	3,64
6	A Föld bővelkedik természeti erőforrásokban, meg kell tanulnunk hasznosítani ezeket.	4,23	3,76
7	A növényeknek és az állatoknak ugyanolyan joguk van élni, mint az embereknek.	4,63	4,13
8	A természet egyensúlya elég erős ahhoz, hogy megbirkózzon a modern ipari társadalmak hatásaival.	2,42	2,19
9	Képességei ellenére az ember ki van szolgáltatva a természet törvényeinek.	3,58	3,24
10	Az emberiségre leselkedő úgynevezett „ökológiai válság” - kifejezés hatalmas túlzás.	2,92	2,62
11	A Föld olyan, mint egy úrhajó, korlátozott mennyiségű területtel és erőforrással rendelkezik.	3,82	3,39
12	Az ember természetes joga uralkodni a természet többi része felett.	2,96	2,00
13	A természet egyensúlya nagyon törékeny és könnyen felborítható.	4,02	3,60
14	Ha a dolgok így mennek tovább, hamarosan nagy ökológiai katasztrófát fogunk megélni.	3,90	3,61

1-4. osztályos tanulók

Az állításokkal való egyetértés VÁLTOZÁSA

Bementi-Kimeneti mérés

Állítás sorszáma	Állítások	Kitöltők száma (fő)
1	Rendszeresen járok kirándulni	132
2	Voltam már erdei iskolában (vagy természetjáró táborban)	97
3	Sokat vagyok együtt a barátaimmal	43
4	Figyelek az állatokra, vigyázok a növényekre	145
5	Ismerem az év fáját, az év madarát	73
6	Télen etetem a madarakat	106
7	Szeretek kertészkedni	82
8	Ültettem már fát, virágot	84
9	Szeretnék minél többet megtudni a körülöttem levő természetről	36
10	Külön, szétválogatva gyűjtöm a hulladékot	136
11	Lekapcsolom a villanyt, ha hosszabb időre kimegyek a szobából	53
12	Magam körül rendet tartok	88
13	Odafigyelek arra, hogy egészséges ételeket egyek	132
14	Természetvédelmi vagy környezetvédelmi szakkörbe járok	39
15	Részt vettem már természetvédelmi vagy környezetvédelmi akcióban, programon	192
9	Nem-Igen	
6	Igen-Nem	

Kísérleti és kontroll csoport összehasonlítása

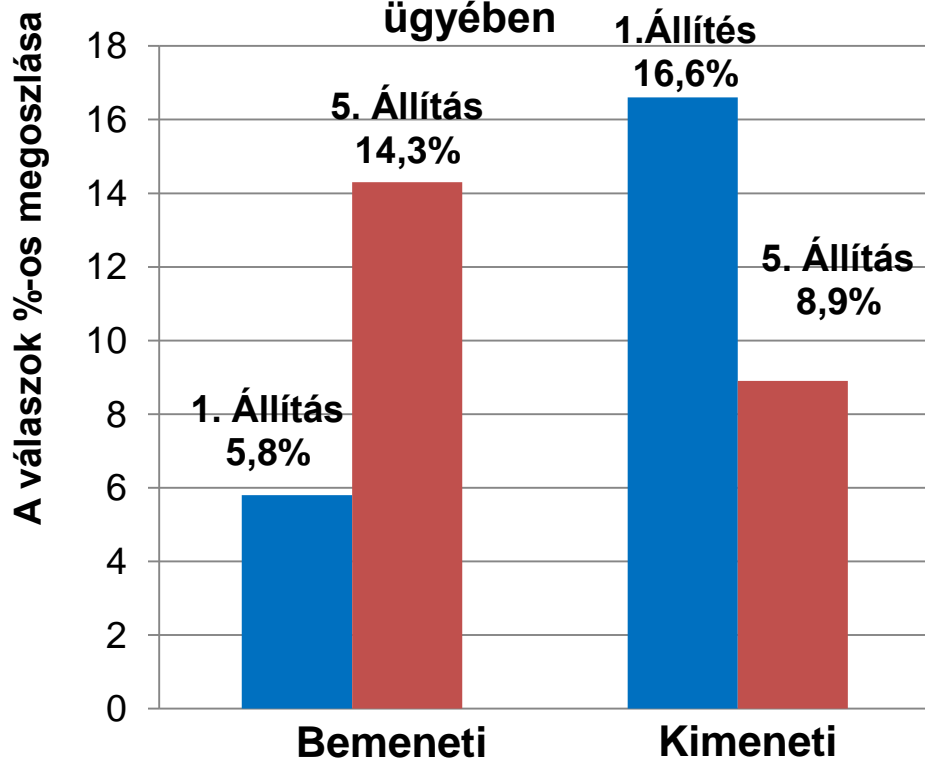
5-8.osztályos tanulók

14 állításból 7 esetben látszik szignifikáns különbség; Pozitív változás - **Kísérleti**: 4 állítás; **Kontroll**: 2 állítás

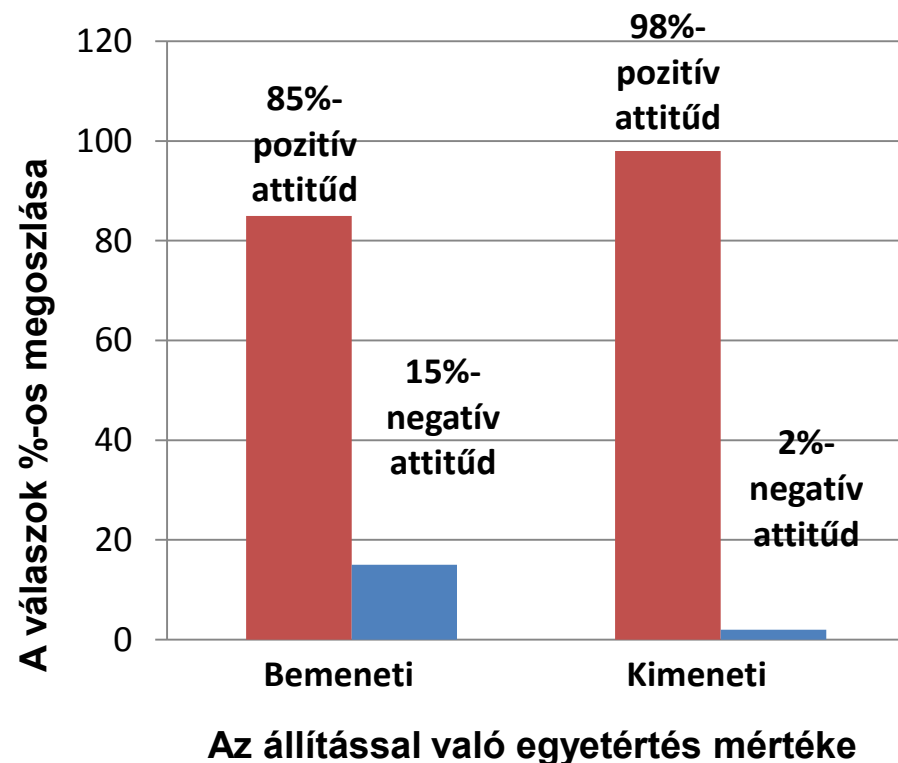
1-4.osztályos tanulók

15 állításból 12 esetben szignifikáns a különbség. Pozitív változás – **Kísérleti**: 6 állítás esetében; **Kontroll**: 4 állítás esetében

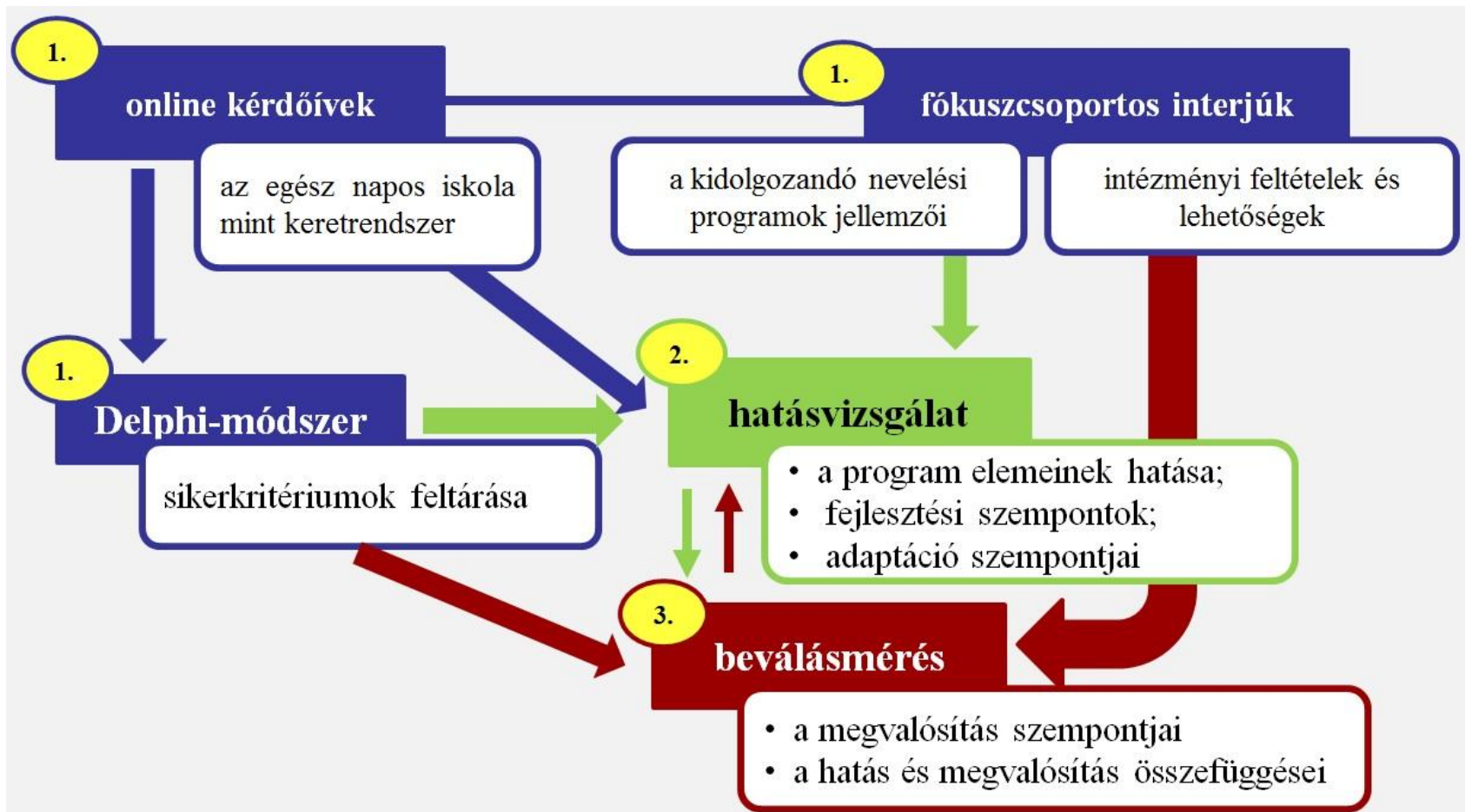
Kísérleti csoport – 4. saját felelősségtudat a környezetvédelem ügyében

Kísérleti csoport – 11. tudatos energiahasználat, takarékoskodás

Vizsgálat a természettudományos nevelés program esetében

(Réti, 2013)

- Likert-skálás kérdőívvel végzett bemeneti-kimeneti mérésnél a mintavétel során a nyolc partnerintézményünkben az alsó és felső tagozatból egy-egy osztályt, és az őket tanító pedagógusokat vontuk be.
- A kérdőív a motivációt, az attitűd elemeket és az énhatékonyságot vizsgálta.

Alsós kérdőív

- Szocializáció, jólét, elégedettség (3 kérdés)
- Tanulási motiváció (3 kérdés)
- Tantárgyi tartalmak (8 kérdés)
- Tanulói aktivitás a környezetismereti feladatokban (4 kérdés)
- Munkaformák (2 kérdés)

A téma kódja: 4
Az intézmény sorszáma: 1_
Évfolyam: 1
Tanulócsoport: __
Tanuló sorszáma a naplóban: __

Kérdőív

1. osztályos tanulók számára

2013

Kedves Első Osztályos!

Néhány kérdést teszünk fel neked a környezetismereti tantárggyal kapcsolatosan. Kérjük, hogy érzésed szerint válaszolj a következők szerint.

☺ Ha igen a válaszod vagy egyet értesz azzal, amit felolvas a tanító néni, akkor a mosolygós arcot színezd be!

☹ Ha nemmel válaszolnál, vagy nem értesz vele egyet, akkor a szomorú arcot színezd be!

Nincsenek helyes, vagy helytelen válaszok, azt szeretnénk látni, hogy valójában hogyan érzel, és milyennek látod a környezetet. A kérdéseket a tanító néni fogja felolvasni neked, sorban egymás után. Az osztályban mindenki egyszerre tölti ki a kérdőívet, így meg kell, hogy várjátok egymást, amíg elkészül mindenki. Egy kérdésre csak egyféleképpen válaszolj! Ha egy kérdést nem értesz, jelentkezz! A kérdőívek adatait név nélkül dolgozzuk fel. Ezért kérünk, őszintén válaszolj minden kérdésre! Köszönjük, hogy válaszoltál!

A válaszadás önkéntes!

- “Énhatékonyság a természettudományos műveltségben skála (12 item)
- “Know how to do” skála (5 item)
- “Confused/Negative Affect” skála (4 item) (Fordított értékelés)

A téma kódja: 4
Az intézmény sorszáma: 1_
Évfolyam: __
Tanulócsoport: __
Tanuló sorszáma a naplóban: __

Kérdőív

5. osztályos tanulók számára

2013

Ebben a kérdőívben a természetismeret órákkal kapcsolatban teszünk fel kérdéseket. Állításokról kell majd eldöntened, mennyire igazak Rád.

Kérjük, jelöld ~~X-el~~ az állítások melletti négyzetet, az alábbiak szerint:

0: ilyen egyáltalán nem fordul elő

1: egyáltalán nem így van

2: általában nem így van

3: általában így van

4: mindig így van

Nincsenek helyes, vagy helytelen válaszok, azt szeretnénk látni, hogy valójában hogyan érzel, és milyennek látod a környezetet.

A kérdőívek adatait név nélkül dolgozzuk fel. Ezért kérünk, őszintén válaszolj minden kérdésre!

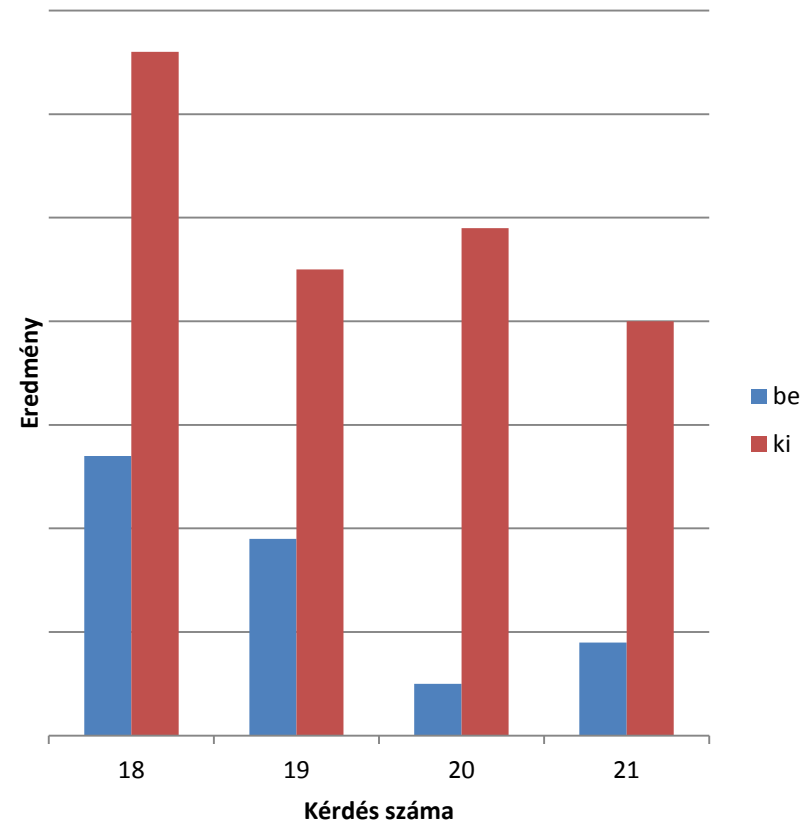
Ha egy kérdést nem értesz, jelentkezz!

A válaszadás önkéntes!

A legnagyobb pozitív változást azon kérdéseknél tapasztaltuk, ahol a tanuló természettudományos vizsgálódással kapcsolatos képességeinek önértékelését vizsgáltuk.

Bemeneti és kimeneti mérések eredményei a felső tagozaton

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE